

МВС України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Факультет № 1

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛІСТИКИ ТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Харків, 25 листопада 2022 року)

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.7339681>

Харків 2022

УДК 343.1+343.98

С91

*Друкується згідно з рішенням оргкомітету
за дорученням Харківського національного університету
внутрішніх справ від 20.09.2022 № 40*

Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу в умовах воєнного стану: тези доп. Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Харків, 25 листоп. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 453 с.

Збірник містить результати досліджень провідних учених у галузі кримінального процесу, криміналістики та судової експертизи, а також практичних працівників вітчизняних і закордонних правоохоронних органів та експертних установ, що стосуються теоретичних питань кримінального процесу на сучасному етапі розвитку правової системи, актуальних проблем досудового розслідування, проблем криміналістичного забезпечення розслідування злочинів, а також сучасних тенденцій розвитку судової експертизи.

УДК 343.1+343.98

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.7339681>

*Матеріали викладені в авторській редакції з незначними
коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих
фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори.*

*Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому
доступі на сайті Харківського національного університету внутрішніх
справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі «Наука», сторінка
«Конференції, семінари та круглі столи», а також у репозитарії
ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>).*

© Харківський національний університет
внутрішніх справ, 2022

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО.....	15
СОКУРЕНКО Валерій Васильович ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ MOODLE ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ ТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	17
МОРГУНОВ Олександр Анатолійович ОКРЕМІ СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ТА КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	20
БОРТНИК Сергій Миколайович ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ У ГАЛУЗІ ПСИХОЛОГІЇ ПІД ЧАС ДОПИТУ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ.....	22
БУРДІН Михайло Юрійович АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ ЕКСПЕРТОЛОГІЇ	26
БАНДУРКА Олександр Маркович ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ.....	28
ГУСАРОВ Сергій Миколайович ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ОКРЕМИХ ПОЛОЖЕНЬ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ З УРАХУВАННЯМ ВОЄННОГО СТАНУ	31
ДАВИДЕНКО Ігор Анатолійович ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ.....	33
ПРОКУДІН Олександр Сергійович ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПІДРОЗДІЛІВ СИЛ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯDKУ ДО ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ	36
ТАТАРИН Назарій Миколайович ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ	40
ДРОЗД Валентина Георгіївна ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ	44
МУЗИЧУК Олександр Миколайович ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА ЙОГО ЗАВДАНЬ	47
ГЕРАСИМЧУК Руслан Володимирович ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯDKУ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	49

ШКІНДЮК Василь Іванович НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ЯКЕ РЕГУЛЮЄ ВЗАЄМОДІЮ ТА КООРДИНАЦІЮ У СФЕРІ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	53
ШАРНІН Андрій Васильович ПРОБЛЕМИ ДОКУМЕНТУВАННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, УЧИНЕНИХ НА ТЕРИТОРІЯХ ПРОВЕДЕННЯ АКТИВНИХ БОЙОВИХ ДІЙ.....	55
АБЛАМСЬКА Вікторія Вікторівна ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВІДБРАННЯ ПОЯСНЕНЬ ЯК СПОСОБУ ЗБИРАННЯ ДОКАЗІВ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ.....	59
АЛЕКСАНДРЕНКО Олена Віталіївна МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ В РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ	61
БАЛАЦ Раїса Михайлівна ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ НА ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ	64
БАНДУРКА Сергій Сергійович АДВОКАТУРА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	66
БЛИЩИК Олег Васильович ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕВТРУЧАННЯ У ПРИВАТНЕ ЖИТТЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ.....	70
БОГДАНОВА Варвара Андріївна ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	73
БОЙКО Христина Олександрівна ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНІ ПРИЙОМИ ОСВІДУВАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	76
БОНДАРЕНКО Олексій Олексійович СТРОКИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	79
БОРИСОВА Катерина Євгенівна, СВІТЛИЧНИЙ Віталій Анатолійович ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КРИМІНАЛІСТИКИ	83
БОРТНІК Оксана Григорівна, ГОЛЕМБІВСЬКИЙ Костянтин Васильович ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	85
БРИСКОВСЬКА Оксана Миколаївна ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НЕЗАКОННИХ ЗАВОЛОДІНЬ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ	88

БУБЛИК Надія Сергіївна ДЕЯКІ ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВ ОСОБИ, СТОСОВНО ЯКОЇ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ОБВИНУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	92
БУРДА Вікторія Анатоліївна, ОПАРІЙ Андрій Олександрович ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ СЛІДІВ ВІДМИЧОК У ЗАМИКАЛЬНИХ ПРИСТРОЯХ З СУВАЛЬДНИМ МЕХАНІЗМОМ	95
ВАСИЛЬЄВА Вікторія Андріївна ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	98
ВЕЛИЧЕНКО Лілія Олексіївна ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗБРОЄЮ, БОЙОВИМИ ПРИПАСАМИ АБО ВИБУХОВИМИ РЕЧОВИНАМИ	101
ВЕЛІЄВ Рустам Ельчин огли ГАРАНТІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ	104
ВЕСЕЛОВСЬКА Тетяна Сергіївна ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЖИМУ СЕКРЕТНОСТІ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ТА ОПЕРАТИВНО- ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ ОПЕРАТИВНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	109
ВІНЦУК Вікторія Володимирівна ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ТА МАТЕРІАЛІВ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИХ ЗАХОДІВ.....	112
ВОЛІКОВ Тарас Анатолійович ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МІЖВИДОВОЇ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ.....	115
VOLOSHANIVSKA Tetiana, FEDOROV Ihor PROBLEM ASPECTS OF THE IMPLEMENTATION UNDER THE CONDITIONS OF THE STATE OF MARTIAL LAW OF THE PRINCIPLE OF ENSURING THE RIGHT TO PROTECTION IN CRIMINAL PROCEEDINGS AT THE STAGE OF PRE-TRIAL INVESTIGATION AND THE PRACTICE OF THE ECHR	118
ВУЙМА Анастасія Геннадіївна ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРИЗНАЧЕННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ВБИВСТВ.....	122

ГАНЖА Тетяна Вікторівна, ПЕТРАКОВ Ілля Володимирович ПРО ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВУ ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ	126
ГАНЖА Тетяна Вікторівна, ЮР'ЄВ Данііл Сергійович ПРО УДОСКОНАЛЕННЯ ТАКТИКИ ДОПИТУ	128
ГАРАЩУК Діана Петрівна СПОСІБ ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ НЕЗАКОННОГО ЗАЙНЯТТЯ РИБНИМ ДОБУВНИМ ПРОМИСЛОМ	131
ГЛОБЕНКО Геннадій Іванович ІНСТИТУТ АДВОКАТУРИ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ..	134
ГЛОВЮК Ірина Василівна ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ДЕКРИМІНАЛІЗАЦІЄЮ ДІЯННЯ: НОВІ ПИТАННЯ	136
ГНАТЕНКО Валерія Сергіївна ВИЗНАЧЕННЯ МЕЖ ДОКАЗУВАННЯ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	140
ГОЛУБЄВА Даніела Володимирівна ЩОДО ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОФАЙЛІНГУ В ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ	144
ГОНТАРЕНКО В'ячеслав Петрович МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ	146
ГОРБУНОВА Катерина Вікторівна АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ОЗНАК НЕЗАКОННОГО ПОЛЮВАННЯ	149
ГОРБУНОВА Аліна Романівна, ГОРБУНОВА Катерина Вікторівна ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБРАННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ В РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	151
ГРЕБЕНЬКОВА Маргарита Святославівна ЕЛЕКТРОННІ ВІДОБРАЖЕННЯ ЯК НОСІЇ КРИМІНАЛІСТИЧНО ЗНАЧУЩОЇ ІНФОРМАЦІЇ	154
ГРИГА Марія Андріївна ЗНАЧЕННЯ БУДІВЕЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШКОДИ ТА ЗБИТКІВ, СПРИЧИНЕНИХ ЗБРОЙНОЮ АГРЕСІЄЮ РФ	158
ГРИШКО Юлія Юріївна ДОТРИМАННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА	162

ГРИШКО Інна Андріївна, ЛАЗЕБНИЙ Анатолій Миколайович ПРОБЛЕМАТИКА ФОРМУВАННЯ ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ У КРИМІНАЛІСТИЦІ	165
ГРУША Валерія Вікторівна ПРАВОМІРНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ ПІД ЧАС ДОПИТУ	168
ГУСЄВА Влада Олександрівна ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРАКТИКУ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	170
ДЕМЕДЮК Вікторія Юріївна, САЛМАНОВ Олексій Валерійович ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ АСПЕКТІВ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	174
ДИШЛЬОВА Аліна Олександрівна ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕЗАКОННИМ НАБУТТЯМ ПРАВА НА ЗЕМЛЮ ДЕРЖАВНОЇ АБО КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	177
ДМИТРЕНКО Аліна Олександрівна КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ШАХРАЙСТВ НА РИНКУ НЕРУХОМОСТІ, ВЧИНЕНИХ ВІДНОСНО ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ	180
ДОВМАТЮК Анастасія Володимирівна, ЛАЗЕБНИЙ Анатолій Миколайович ОСОБЛИВОСТІ ЗМІН ДО СУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	183
ДУДКА Владислав Вікторович ЗДІЙСНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	187
ДУЗЯК Катерина Василівна ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ЗАКОННИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В РОЗРІЗІ СЬОГОДЕННЯ	190
ЄФІМЕНКО Ігор Миколайович ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БПЛА В ПРАВООХОРОННІЙ ТА СУДОВО-ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	193
ЗОЗУЛЯ Ігор Вікторович, ДОВГАНЬ Олена Ігорівна РЕФЛЕКСІЯ ЩОДО ПОНЯТТЯ ЕКСПЕРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУДОВІЙ ЕКСПЕРТИЗІ.....	198

ІЛЬНИЦЬКИЙ Олександр Михайлович МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ В УКРАЇНІ	201
КІКІНЧУК Василь Васильович ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ГАБИТКОПІЇ ЯК РОЗДІЛУ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТЕХНІКИ.....	203
КНИЖЕНКО Світлана Олександрівна КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СПОСОБІВ ПОРУШЕНЬ ЗАКОНІВ ТА ЗВИЧАЇВ ВІЙНИ	208
КОБКО Євген Васильович ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ. 211	
КОВАЛЕНКО Володимир Вікторович ОСОБЛИВОСТІ ОГЛЯДУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ НА МІСЦІ ПІ ВІЯВЛЕННЯ	214
КОВАЛЬ Кристина Олександрівна ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ КОЛАБОРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	217
КОЗАЧЕНКО Сергій Вікторович ПРАВОВА ОСНОВА МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ КОНТРОЛЮ НАД ОБІГОМ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ.....	220
КОЛЕСНИК Вікторія Юріївна, ОРЛОВА Тетяна Анатоліївна ПРОЯВИ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗБУДОВИ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ.....	224
КОМАР Юлія Миколаївна ОСНОВНІ ТАКТИЧНІ ПРИЙОМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	225
КОРЖ Валентина Павлівна ОЦІНКА ВИСНОВКУ ЕКСПЕРТА: ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПІДСТАВИ, КРИМІНАЛІСТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	229
КОРНІЄНКО Василь Володимирович ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ТАКТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КІБЕРЗЛОЧИНІВ У БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ	232
КОЧУРА Олександра Олександрівна, РОЗУМОВСЬКИЙ Олександр Сергійович ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ, ПОВ'ЯЗАНОГО З ПОРУШЕННЯМ СТ. 3 КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД (1950 Р.) В АСПЕКТІ УМОВНО- ДОСТРОКОВОГО ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ ПРИ ДОВІЧНОМУ УВ'ЯЗНЕННІ ЗАСУДЖЕНОГО.....	236

КРАВЧЕНКО Роман Васильович, ТИЩЕНКО Ганна Володимирівна ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ КОНТРАФАКТНОЇ ПРОДУКЦІЇ	240
ЛИТОВСЬКИЙ Олександр Геннадійович, ШЕВЧЕНКО Сергій Миколайович АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЯВЛЕННЯ СЛІДІВ РУК З ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ	244
ЛОГІНОВА Наталія Миколаївна ПРОВЕДЕННЯ ОСВІДУВАННЯ : НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА.....	247
ЛОЗОВА Світлана Миколаївна, СТРІЛЕЦЬ Сергій Олександрович ОКРЕМІ МЕТОДИ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ФОТОГРАФІЇ.....	249
ЛУК'ЯНЕНКО Юрій Вікторович МІЖНАРОДНІ КРИМІНАЛЬНІ ІНСТИТУЦІЇ ТА ЇХ ЮРИСДИКЦІЯ В УКРАЇНІ	252
МАНИК Олексій Володимирович ОСНОВНІ ВЛАСТИВОСТІ ДОКАЗІВ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ ПРИ ЇХ ОЦІНЦІ МІЖНАРОДНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ	255
МАРИНА Вікторія Олександрівна, ОРЛОВА Тетяна Анатоліївна ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ПРОФІЛЮ КІБЕРЗЛОЧИНЦІВ	258
МАРТОВИЦЬКА Олена Василівна ПРАВОВІ ТА ПРИКЛАДНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ПРОФЕСІЙНУ ПРАВНИЧУ ДОПОМОГУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	260
МАРТОВИЦЬКИЙ Андрій Дмитрович ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДЕЯКИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	263
МАТЮШКОВА Тетяна Петрівна ТАКТИКА ВИЛУЧЕННЯ ФОТО-, КІНОЗЙОМКИ, ВІДЕОЗАПІСУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ	266
МЕНЬШИХ Тетяна Миколаївна ОСНОВИ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ТОВАРУ ЯК ОБ'ЄКТА СУДОВОЇ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	269
МИКИТЕНКО Ярослав Русланович ЕКСПЕРТ-ПОЛІГРАФОЛОГ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ....	273
МИХАЛЮК Аліна Костянтинівна СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТЕХНІКИ	275

НАУМОВА Анна Олександрівна ПРОБЛЕМИ РЕАБІЛІТАЦІЇ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	278
НЕЧАЄВА Ірина Олексіївна ПОВНОВАЖЕННЯ ЗАХИСНИКА ЗІ ЗБИРАННЯ ДОКАЗИВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	282
ОРЛОВА Тетяна Анатоліївна ЩОДО ПИТАННЯ ПРО КЛАСИФІКАЦІЮ ТА ХАРАКТЕРИСТИКУ ПРОЯВІВ ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ТВАРИНАМИ	284
ОРЛОВА Тетяна Анатоліївна, ВОЛОБУЄВ Ілля Романович ПРО УДОСКОНАЛЕННЯ ТАКТИКИ ПОШУКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ЗНИКЛИХ ОСІБ ПРИ ОБСТАВИНАХ, ЩО ВКАЗУЮТЬ НА ЇХ ВБИВСТВО	288
ОРЛОВА Тетяна Анатоліївна, ПАНЧІШНА Анна Олександрівна ПРО ЗЛОЧИННІ СХЕМИ ТОРГІВЛІ ДІТЬМИ.....	293
ОРЛОВА Тетяна Анатоліївна, ТАПДИГОВА Нурлана Джахїдівна ПРО КРИМІНАЛІСТИЧНУ ХАРАКТЕРИСТИКУ ОСОБИ ПЕДОФІЛІВ ТА ОЗНАКИ ЇХ ВИЯВЛЕННЯ У СОЦІУМІ	295
ПАВЛОВА Наталя Валеріївна ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО СПОСІБ ВИЛУЧЕННЯ ДОКУМЕНТІВ У ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО ШАХРАЙСТВА.....	298
ПАНАСЮК Вікторія Вікторівна АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА, ВЧИНЕНГО ЩОДО ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ.....	301
ПЕДОС Юрій Володимирович ОКРЕМІ ПИТАННЯ УЧАСТІ СПЕЦІАЛІСТА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	305
ПЕНЗЄВА Катерина Миколаївна ЩОДО ПИТАННЯ ВСТАНОВЛЕННЯ СЛІДІВ БІОЛОГІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ ПРИ ЗАПОДІЯННІ НЕОБЕРЕЖНОГО ТЯЖКОГО АБО СЕРЕДНЬОЇ ТЯЖКОСТІ ТІЛЕСНОГО УШКОДЖЕННЯ	308
ПЕРЕВЕРЗЄВА Софія Дмитрівна ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	311
ПЕРЕКОПСЬКИЙ Сергій Юрійович НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДІЗНАВАЧЕМ ОКРЕМИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	313
ПИРИГ Ігор Володимирович ЕТАПИ РОЗСЛІДУВАННЯ У КРИМІНАЛІСТИЧНІЙ МЕТОДИЦІ	316

ПІДДУБНА Аліна Валентинівна УНОРМУВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ПРАВ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	321
ПОЛУНІНА Лілія Валентинівна ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЕКСПЕРТИЗИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ І ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ ПРИ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	325
ПРОСКУРНЯ Вікторія Анатоліївна РОЛЬ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ .	328
ПРОХОРЕНКО Аліна Сергіївна ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ.....	330
ПЧЕЛІНА Оксана Василівна, ПЧЕЛІН Віталій Борисович КРИМІНАЛІСТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ.....	334
ПЧОЛКІН Валерій Дмитрович, МИГАЛЕНКО Поліна Станіславівна ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ В ХОДІ РОЗСЛІДУВАННЯ СХИЛЯННЯ ДО ВЖИВАННЯ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН АБО ЇХ АНАЛОГІВ	338
РАДЕЛЬЧУК Крістіна Олександрівна КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ І ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ ТА СЛІДІВ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ.....	343
РАЧІНСЬКИЙ Олексій Олександрович ВИКОРИСТАННЯ ДОСТУПНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ФІКСАЦІЇ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	345
РЕПЧОНОК Андрій Юрійович ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ.....	347
РОМАНОВ Максим Юрійович ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	350
РОМАНЮК Віталій Володимирович, РОМАНЮК Наталія Вікторівна ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКОГО ПРАВА: КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ АСПЕКТ	354
РОМАНЮК Віталій Володимирович ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗМІНИ ПРОКУРОРОМ ПІДСЛІДНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	356

РОМЕЙКО Анастасія ОСОБЛИВИЙ РЕЖИМ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	360
СВИСТУН Яна Викторовна ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ	363
СТЕПАНЮК Руслан Леонтійович ДЕЯКІ ПИТАННЯ ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ.....	368
СВІТЛИЧНИЙ Віталій Анатолійович ЦИФРОВА КРИМІНАЛІСТИКА ОСОБЛИВОСТІ, МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	371
СЕЗОНОВ Віктор Станіславович КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗКРАДАНЬ У СФЕРІ ОБІГУ КРИПТОВАЛЮТ	375
SOROCEANU Igor, IONASCU Vitalie THE REGRETTABLE HISTORY OF A MOLDOVAN ENLISTED AS A MERCENARY – CASE STUDY (V.A)	378
SOSTEK Maciej ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ У ПОЛЬЩІ ПІСЛЯ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ У ЛЮТОМУ 2022 РОКУ	382
СТРОК Інна Анатоліївна ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ УМИСНОГО ВБИВСТВА.....	386
СТРОК Теона Михайлівна ГЕНЕЗИС, ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО І ПРИКЛАДНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЗНАННЯ ЯК ФОРМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	389
УРБАН Володимир Анатолійович ЩОДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ДОСУДОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ.....	394
ФЕДОСОВА Олена Валеріївна ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ КОРИСЛИВО-НАСИЛЬНИЦЬКИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ НЕПОВНОЛІТНІМИ.....	396
ФОМІНА Тетяна Григорівна ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС ОСОБИ, СТОСОВНО ЯКОЇ УПОВНОВАЖЕНИМ ОРГАНОМ ПРИЙНЯТО РІШЕННЯ ПРО ОБМІН ЯК ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНОГО: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ТА УНОРМУВАННЯ.....	400

ФУРМАН Ярослав Володимирович ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ОБІГУ РАДІОАКТИВНИХ, ХІМІЧНИХ, БІОЛОГІЧНИХ ТА ЯДЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ	405
ХАНЬ Олександр Олександрович ІСТОРИЧНІ МОДЕЛІ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА	408
ХАНЬ Олександр Олександрович, СМІТЮХ Богуслав Олегович ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ НЕПОВНОЛІТНІХ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ (ЗГВАЛТУВАНЬ)	412
ХМЕЛЕНКО Катерина Михайлівна ЗАХИСТ ПРАВ НЕПОВНОЛІТНІХ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ, ЙОГО ВИКОНАННЯ ТА РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ	414
ЧЕРНОНОС Дмитро Валерійович МОЖЛИВОСТІ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО НАПРЯМКУ У ВИРІШЕННІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ СПОРІВ	417
ЧИЖ Алла Петрівна СЛІДЧІ СИТУАЦІЇ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ РОЗСЛІДУВАННЯ УМИСНОГО ЗНИЩЕННЯ АБО ПОШКОДЖЕННЯ МАЙНА ПРАЦІВНИКА ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ	421
ЧИЧА Руслан Павлович ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ОСОБИ ПІДОЗРЮВАНОВОГО ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ	423
ШЕВЦІВ Володимир Михайлович КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРЕДМЕТУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТ. 201-2 КК УКРАЇНИ	426
ШУЛЬГА Роман Олександрович, ОРЛОВА Тетяна Анатоліївна ПРО НЕБЕЗПЕКУ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ РЕКЛАМИ ВЖИВАННЯ КУРИЛЬНИХ СУМІШЕЙ ТА ОДУРМАНЮЮЧИХ ЗАСОБІВ	430
ШУРДА Валерія Олексіївна ФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗЛОЧИНІВ ПРИ МИРНОМУ І ВОЄННОМУ СТАНІ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ВЧЕНИХ.....	432
ЩЕРБАКОВСЬКИЙ Михайло Григорович НЕСПЕЦІАЛЬНІ ЗНАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	436

ЮСУПОВ Володимир Васильович ПОТРЕБИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	439
ЮСУПОВА Катерина Олександрівна ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАХИСНИКА НЕПОВНОЛІТНЬОГО ПІДОЗРЮВАНОВОГО ЩОДО З'ЯСУВАННЯ ОБСТАВИН, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ДОКАЗУВАННЮ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	441
ЮХНО Олександр Олександрович РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ПОТЕРПІЛОГО ЯК СУБ'ЄКТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСАЛЬНОГО ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ТА В КРИМІНАЛІСТИЦІ	445
ЮЩИШЕН Юрій Юрійович ЗАЛУЧЕННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ ДО УЧАСТІ У ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ НЕЗАКОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ОРГАНІЗАЦІЇ АБО ПРОВЕДЕННЯ АЗАРТНИХ ІГОР, ЛОТЕРЕЙ.....	449

Окремого законодавчого врегулювання потребують права здобувачів вищої освіти, які виїхали за кордон у зв'язку з воєнною агресією з боку РФ. Водночас необхідним є і розроблення належних правових умов для їх повернення. На наше переконання, об'єктивною є потреба у створенні офіційного інформаційного порталу для педагогічних і науково-педагогічних працівників –внутрішніх переселенців з інформацією про наявні вакантні місця в закладах освіти тощо.

Список бібліографічних посилань: 1. Річний звіт Національного агенства із забезпечення якості вищої освіти за 2021 рік. URL:<https://naga.gov.ua>. 2. Камінська Н.В. Деокупація як інструмент відновлення територіальної цілісності України: загальнотеоретична характеристика та тенденції законотворчості. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2022. No 1. С. 50–69. 3. Мищак І. М. Сучасні проблеми та перспективи удосконалення Конституції України. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2021. No 4. С. 40–47. URL:<https://doi.org/10.32886/instzak.2021.04.04>. 4. Правові питання деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Бюлетень моніторингу законодавства України. 2020. Вип. 8. 309 с.

Оксана Василівна ПЧЕЛІНА,

*доктор юридичних наук, професор,
доцент кафедри кримінального процесу
та організації досудового слідства факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0224-1767>*

Віталій Борисович ПЧЕЛІН,

*доктор юридичних наук, професор,
доцент кафедри поліцейської діяльності
та публічного адміністрування факультету № 3
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9540-9084>*

КРИМІНАЛІСТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ

Україна, на жаль, зіткнулася по відношенню до себе з проявами збройної агресії з боку іншої держави. У зв'язку з чим вітчизняна правова система, юридична наука та правоохоронні органи напряду зустрілися з новими викликами, зумовленими сучасними реаліями, з якими раніше не доводилося мати справу. Зокрема, мова йде про реєстрацію та досудове розслідування такої категорії кримінальних правопорушень

як воєнні злочини. Як приклад, органи системи МВС України приймають активну участь у реєстрації воєнних злочинів, блокуванні активів росії та білорусії, тощо [1]. Так, станом на 02.11.2022 в період повномасштабного вторгнення рф було зареєстровано 43746 злочинів агресії та воєнних злочинів, основна питома вага з яких припадає на порушення законів та звичаїв війни (ст. 438 КК України), планування, підготовка або розв'язання та ведення агресивної війни (ст. 437 КК України), пропаганда війни (ст. 436 КК України) й інші [2].

У контексті вищезазначеного вбачається актуальним не тільки внесення змін до національного законодавства з метою його приведення у відповідність до міжнародно-правових стандартів регламентації як міжнародних злочинів, до яких відносяться і воєнні злочини, так і діяльності з їх документування та розслідування, а й розроблення рекомендацій щодо техніко-криміналістичного, тактико-методичного забезпечення діяльності зі збирання доказів і проведення відповідних процесуальних дій, планування й організації досудового розслідування вказаних кримінальних правопорушень. Адже «найбільш тяжкі злочини, які викликають занепокоєння всього міжнародного співтовариства, не повинні залишатися непокараними та їхнє ефективне переслідування повинно бути забезпечене як заходами на національному рівні, так і шляхом посилення міжнародного співробітництва» [3].

Наведене підкреслює й водночас обґрунтовує необхідність формування криміналістичною наукою методики розслідування воєнних злочинів. З цієї метою варто, керуючись нормативно-правовим визначенням воєнних злочинів, міжнародною судовою практикою їх документування, а також урахувуючи особливості механізму вчинення досліджуваної категорії кримінальних правопорушень, сформулювати криміналістичне визначення воєнних злочинів і здійснити їх криміналістичну класифікацію. Як вірно з цього приводу зазначає Д.І. Снітко, криміналістична класифікація «сприятиме розробленню більш досконалих методик розслідування, поліпшенню існуючих методів та прийомів розслідування ... кримінальних правопорушень, а отже, вирішенню проблем, з якими стикаються слідчі та дізнавачі у своїй службовій діяльності» [4, с. 325].

Крім того, «криміналістична класифікація набуває особливого значення під час розробки окремих криміналістичних методик, оскільки дозволяє врахувати всі деталі механізму чи то технології злочинної діяльності, їх взаємообумовленість. Знання про вказані закономірності використовуються під час розробки криміналістичних характеристик виділених видів злочинів і методичних рекомендацій з розслідування. Оперуючи відомостями, відображеними в такого роду криміналістичних характеристиках, слідчий в змозі прогнозувати та вибирати напрям

розслідування за умов інформаційного дефіциту. У такий спосіб криміналістична класифікація злочинів виконує роль інструмента, який наближає досягнення криміналістичної науки до потреб практики та відображає її прикладний характер» [5, с. 308; 6, с. 297, 298].

Більше того, важливість криміналістичної класифікації воєнних злочинів при формуванні окремої криміналістичної методики полягає в тому, що вона враховує такі ознаки кримінальних правопорушень, «які істотно впливають на специфіку здійснення розслідування, а саме на його організацію і планування, висунення слідчих версій, визначення типових слідчих ситуацій та систем слідчих дій і заходів щодо їх розв'язання» [7, с. 161]. Причому мова йде не просто про виокремлення певних ознак, притаманних воєнним злочинам, а їх упорядкування саме за криміналістично значущими ознаками! Для цього потрібно здійснити криміналістичну класифікацію воєнних злочинів за подвійним критерієм, який поєднує врахування кримінально-правових і криміналістичних ознак виокремленої категорії кримінальних правопорушень.

Як помітно зі ст. 8 Римського статуту Міжнародного Кримінального Суду, воєнні злочини – це грубі порушення Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, а саме будь-яке з таких діянь проти осіб або майна, що охороняються згідно з положеннями відповідної Женевської конвенції; інші серйозні порушення законів і звичаїв, що застосовуються в міжнародних збройних конфліктах у встановлених рамках міжнародного права; у разі збройного конфлікту міжнародного характеру, грубі порушення статті 3, спільної для чотирьох Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, а саме: будь-яке з таких діянь, вчинених стосовно осіб, які не беруть активної участі у бойових діях, у тому числі військовослужбовців, що склали зброю, та осіб, виведених зі строю в результаті хвороби, поранень, тримання під вартою чи з будь-якої іншої причини; інші серйозні порушення законів і звичаїв, що застосовуються у збройних конфліктах неміжнародного характеру в установлених рамках міжнародного права [3].

В.М. Репецький, В.М. Лисик, проаналізувавши низку міжнародно-правових актів, що визначають склади воєнних злочинів, дійшли висновку, що всі воєнні злочини «характеризуються певною сукупністю ознак, які є притаманні кожному складу зокрема і груп загалом», а саме: дії, що складають об'єктивну сторону воєнних злочинів, вчиняються під час збройного конфлікту і є пов'язані з ним; учинення дій, що вважаються серйозними порушеннями норм міжнародного гуманітарного права; такі дії, як правило, вчиняються комбатантами або особами, які можуть віддавати їм накази; об'єктом посягання є особи, що знаходяться під захистом міжнародного гуманітарного права (чи їх права); дані злочини завжди вчиняються умисно

або із грубої необережності [8, с. 122–125]. Дещо уточнює наведений перелік ознак воєнних злочинів Т.С. Садова з урахуванням положень національного права, пропонуючи виокремлювати: наявність загального та спеціального суб'єкта; завжди вчиняються умисно або із необережності; їм притаманна багатооб'єктність; вчинення під час збройного конфлікту [8, с. 118].

З наведеного помітно, що виокремлені науковцями ознаки характеризують кримінально-правову природу воєнних злочинів, які обов'язково враховуються під час їх кваліфікації. Проте залишено поза увагою криміналістичні ознаки, які впливають не тільки процес кримінально-правової кваліфікації воєнних злочинів, а й їх досудового розслідування на всіх його етапах. Зокрема, на наш погляд, слід особливу увагу приділити предмету та способам учинення воєнних злочинів, а також особі потерпілого.

Отже, як підсумок, зазначимо, що криміналістичну класифікацію воєнних злочинів слід здійснювати за подвійним критерієм з метою урахування як кримінально-правових, так і криміналістичних ознак. Запропоновано: 1) за способом учинення виокремлювати: воєнні злочини, пов'язані з сексуальним насильством; воєнні злочини, пов'язані з катуванням осіб чи іншим нелюдським поведінням; воєнні злочини, пов'язані із заподіянням шкоди здоров'ю; воєнні злочини, пов'язані з незаконним позбавленням волі; воєнні злочини, пов'язані із незаконною депортацією; воєнні злочини, пов'язані із взяттям заручників; воєнні злочини, пов'язані з умисним вбивством; воєнні злочини, вчинені з використанням отруйної зброї; воєнні злочини, пов'язані зі знищенням/привласненням майна; тощо; 2) за спрямованістю (предметом посягання) розрізняти: воєнні злочини, пов'язані з нападом на цивільні об'єкти; воєнні злочини, пов'язані з нападом на об'єкти, задіяні в наданні гуманітарної допомоги/місії з підтримання миру; воєнні злочини, пов'язані з нападом на об'єкти, призначені для релігійних, освітніх, мистецьких, наукових чи цілей; воєнні злочини, пов'язані з нападом на госпіталі та місця зосередження хворих і поранених; воєнні злочини, спрямовані на знищення історичних пам'яток і т. д.; 3) залежно від особи потерпілого виділяти: воєнні злочини проти цивільного населення; воєнні злочини проти військовослужбовців; воєнні злочини проти суб'єктів, задіяних у наданні гуманітарної допомоги/місії з підтримання миру; воєнні злочини проти дітей; і т. п.

Список бібліографічних посилань: 1. Досягнення і виклики системи МВС під час війни. *Міністерство внутрішніх справ – Міністерство вашої безпеки*. К., 2022. 11 с. 2. Злочини вчинені в період повномасштабного вторгнення рф. *Офіс Генерального прокурора*. URL: <https://gp.gov.ua>. 3. Римський Статут Міжнародного Кримінального

Суду: міжнародний документ, статут Міжнародних судів, Організації Об'єднаних Націй від 17.07.1998. Законодавство України. Верховна Рада України: офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#n69. 4. Снітко Д.І. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень проти довікля. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2021. Вип. 2 (94). С. 325–333. DOI:10.33766/2524-0323.94.325-333. 5. Пчеліна О.В. Криміналістична класифікація злочинів. *Право і суспільство*. 2014. № 6-1. Частина 2. С. 304–309. 6. Пчеліна О.В. Криміналістична класифікація домашнього насильства. *Актуальні проблеми кримінального процесу та криміналістики: тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 29 жовт. 2021 р.)*. Харків: ХНУВС, 2021. С. 297–299. 7. Журавель В.А. Криміналістична класифікація злочинів: засади формування та механізми застосування. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. Вип. 3 (30). С. 160–161. 8. Репецький В.М., Лисик В.М. Поняття та ознаки воєнних злочинів. *Альманах міжнародного права*. 2009. № 1. С. 120–125. 9. Садова Т.С. Основні ознаки воєнних злочинів: національний та міжнародно-правовий аспект. *Кримінальне правопорушення: національний та зарубіжний виміри: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 24 трав. 2019 р.)*. Одеса, 2019. С. 116–118.

Валерій Дмитрович ПЧОЛКІН,

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального процесу,
криміналістики та експертології факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3379-5036>*

Поліна Станіславівна МИГАЛЕНКО,

аспірантка Харківського національного університету внутрішніх справ

**ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ В ХОДІ
РОЗСЛІДУВАННЯ СХИЛЯННЯ ДО ВЖИВАННЯ
НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН
АБО ЇХ АНАЛОГІВ**

В сучасних умовах кількість осіб, що допускають немедичне вживання наркотичних і психотропних речовин невпинно зростає. Поширення наркоманії, зокрема, в період війни, завдає шкоди найважливішим сферам життєдіяльності суспільства, а саме: соціальній – як загроза збереженню здорового генофонду нації; політичній – як

Наукове видання

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
КРИМІНАЛІСТИКИ ТА КРИМІНАЛЬНОГО
ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

**Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції**

м. Харків, 25 листопада 2022 р.

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.7339681>

Відповідальний за випуск: *О. М. Музичук*
Комп'ютерне верстання: *А. О. Зозуля*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 25,73. Обл.-вид. арк. 25,33.

Видавець і виготовлювач –
Харківський національний університет внутрішніх справ,
просп. Л. Ландау, 27, м. Харків, 61080.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3087 від 22.01.2008.